

LJUDSKI GLAS

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OBMRURSKIH OKRAJEV

Uredništvo in uprava: Murska Sobota. Okr. odbor OF — Čekovni račun: Narodna banka Murska Sobota 641-906-030 — Naročnina: Celoletna 100 din, polletna 50 din, četrtletna 25 din

Štev. 36 — Leto I.

Murska Sobota, 27. oktobra 1949

Cena 2 din

Jugoslavija izvoljena v Varnostni svet

New York, 20. okt. — Generalna skupščina Organizacije Združenih narodov je danes izvolila nove člane Varnostnega sveta.

Pri prvem glasovanju je bilo oddanih 58 glasov, tako da je znalo dvestretjinska večina 39 glasov. Ekvador, ki je bil izvoljen namesto Argentine, je dobil 57 glasov, Indija, ki pride v Svet na-

mesto Kanade, pa 56 glasov. Jugoslavija je dobila pri prvem glasovanju 37 glasov, Češkoslovaška 29, Afganistan in Filipini pa po en glas. Pri nato sledečih ožjih volitvah je Jugoslavija dobila 39 glasov, to je dvestretjinsko večino, medtem ko je Češkoslovaška dobila samo 19 glasov.

Kandidatura miru in mednarodnega sodelovanja

New York, 19. okt. (Tanjug). Sovjetska delegacija meni, da je na sedanjem zasedanju Generalne skupščine Združenih narodov njena glavna naloga prepričati izvolitev socialistične Jugoslavije v Varnostni svet.

Toda razpoloženje za Jugoslavijo v Generalni skupščini OZN je tolikšno, da je moral sklicati šef sovjetske delegacije Višinski danes popoldne tiskovno konferenco, posvečeno izključno vprašanju kandidature Jugoslavije za mesto v Varnostnem svetu. V svojem govoru je Višinski navedel za razlog proti izvolitvi Jugoslavije v Varnostni svet samo načelo zemljepisne razdelitve v Varnostnem svetu, ki ga je razlagal v smislu »gentlemanskega sporazuma«. Stalno je poudarjal, da bi bila izvolitev Jugoslavije v Varnostni svet kršitev »gentlemanskega sporazuma« med ZDA in ZSSR.

Višinski je izjavil: »Kakor je znano, so volitve nestalnih članov v Varnostni svet precej zamotane in delikatno vprašanje, kajti OZN je sestavljena, razen iz 5 stalnih članov Varnostnega sveta, še iz 54 narodov, od katerih ima vsak pravo zahtevati, da bi bil njegov predstavnik izvoljen za nestalnega člana Varnostnega sveta. Vendar je samo 6 mest nestalnih članov v Varnostnem svetu. Tu se pojavljajo težave, ki pa jih OZN lahko premaga, če bodo vsi njeni člani pokazali dobro voljo in ostali zvesti tradiciji, ki je bila vzpostavljena v skladu z načelom, izraženim v členu 23 Ustanovne listine. Ta člen določa, da je treba pri volitvah nestalnih članov Varnostnega sveta posvetiti veliko pozornost načelu pravične zemljepisne razdelitve. Spominjate se tudi, da je bil sporazum, imenoval bi ga »gentlemanski sporazum«, ki še vedno velja glede tega vprašanja, doslej strogo upoštevan, tako da so dale volitve v Varnostni svet kljub temu, ki se je od časa do časa pojavilo, zadovoljive in pozitivne rezultate. Načelo pravične zemljepisne razdelitve pomeni da morajo biti vsa glavna področja sveta zastopana v Varnostnem svetu. Razdelitev nestalnih mest v Varnostnem svetu mora biti v skladu s tem. Po tem načelu in tradiciji, ki se je razvila, določajo države, ki spadajo v okvir kakšnega zemljepisnega področja, svojega kandidata za nestalno mesto v Varnostnem svetu z medsebojnimi sporazumi. Tudi vse druge delegacije so sprejele to kandidaturu kot dejstvo in se ne spuščajo v razpravljanje, zakaj je ta ali ona država kandidirala. Na ta način so vprašanje kandidature predstavnikov kakšnega zemljepisnega področja za nestalno mesto v Varnostnem svetu reševale države, ki spadajo v okvir tega področja. Doslej niso postavljali niti volih nobenih drugih kandidatov.«

Nato je prešel Višinski na kandidaturu Jugoslavije za Varnostni svet in dejal: »Sedaj žele vse to porušiti. Žele kršiti tako sporazum kakor tudi zakon. Žele to kršiti samo zaradi določenega razpravljanja politične narave. Znano je, da ima neka skupina delegacij z ZDA na čelu kot rezultat zakulisnih razgovorov med ZDA in nekaterimi drugimi delegacijami ter jugoslovanske delegacije, namen postaviti kandidaturu predstavnika Jugoslavije v Varnostni svet. Ta skupina delegacij noče vzeti na znanje dejstva, da so države, ki pripadajo področju vzhodne Evrope, sporazumno hlenovale za kandidata Češkoslovaške na Jugoslavije.«

Ko je Višinski prebral svoj govor, so mu novinarji postavili vprašanja. Toda večina vprašanih je ostala brez odgovora. Tako Višinski na vprašanje nekega novinarja, zakaj je bila ZSSR pred dvema letoma pripravljena podpreti kandidaturu Jugoslavije za Varnostni svet in zakaj sedaj ni odgovoril na vprašanje drugega novinarja, kaj lahko navede proti deklaraciji, ki jih je v neli svoji izjavi omenil minister za zunanje zadeve FLRJ, namreč da ima Jugoslavija tako glede na svoj prispevek v vojni k zmagi Združenih narodov kakor tudi glede na miroljubno politiko po vojni vse pravice, da bi bila izvoljena v Varnostni svet, je Višinski odgovoril, da Češkoslovaška v vojni ni dala nič manjši prispevek za zmago Združenih narodov kot Jugoslavija. Višinski je nato dejal, da

Odgovor jugoslovanske delegacije na izjavo Višinskega

Delegacija FLRJ na četrtem rednem zasedanju Generalne skupščine ZN je dala nekaj ur po govoru Višinskega za tisk tole izjavo:

»Izjava gospoda Višinskega, da bi imel izvolitev Jugoslavije v Varnostni svet za nezakonito, odkriva samo dejstvo, da stoji sovjetska delegacija na stališču: prvič, da neodvisna država v vzhodni Evropi, ki ne pristaja na to, da bi podredila svojo politiko sovjetski vladi, v tem konkretnem primeru Jugoslavija, ne more biti izvoljena v Varnostni svet; drugič, da morajo Združeni narodi molče sankcionirati sovjetski pritisk na Jugoslavijo kot neodvisno in suvereno državo. Iz sovjetskega stališča izhaja, da bi morale biti volitve v Združenih narodih samo gola formalnost in da bi se morale članice OZN vnapirej podrediti tej ali oni zahtevi kakšne velesile. Tako bi morala biti OZN po sovjetskem stališču dejansko razcepljena na bloke. Izgubila bi značaj pomembnega sodobnega činitelja v bojih za ohranitev miru in varnosti na svetu, za razvoj miroljubnega mednarodnega sodelovanja. Razlaga Višinskega v zvezi z načelom zemljepisne razdelitve je v popolnem nasprotju s smislom in vsebino Ustanovne listine OZN. Če bi sprejeli sovjetsko stališče, bi to pomenilo, da Jugoslavija sploh ne bi imela pravice kandidirati za Varnostni svet vse do tlej, dokler ne bi tega dovolila vlada ZSSR. Seveda bi sprejem takega stališča razdelil Združene narode na prvostopne in drugostopne države. Onemogočil bi enakopravne odnose med državami, zlasti pa vsako svobodno opredelitev držav v njihovih stališčih, dočim bi na drugi strani dajal prednost težnji za razdelitev sveta v interesne sfere. V končni posledici bi sprejem takega stališča pomenil razširitev pravice do veta tudi na kandidaturu te ali one države za Varnostni svet.«

Gornje ugotovitve prihajajo tem močnejše do izraza, ako upoštevamo dejstvo, da bi bila FLRJ letos na vsej pripravi normalno in brez težav izvoljena v Varnostni svet, če se ne bi znašla — ne po svoji krivdi, temveč zaradi tega, ker je branila načelo enakopravnosti in demokracije v odnosih med državami in narodi — v sporu z vlado ZSSR. Če gledamo stvar v tej luči bi sprejem sovjetskega stališča pomenil sprejeto načelo, da nobena majhna država, ki je v

Pri Miklavžu pri Ormožu bo zadržni dom degraden do dneva republike

Gradnja združnega doma pri Miklavžu lepo napreduje. Graditelji se sicer bore s pomanjkanjem delovne sile in materiala, vendar so se zavezali, spraviti stavbo do dneva republike pod streho.

V nedeljo 16. t. m. so priredili na gradišču miting, kateremu je prisostvovala velika množica Miklavževčanov. Uvodoma je šolski upravitelj pozdravil množico, se zahvalil vsem, ki so doslej pomagali pri gradnji in jim čestital k lepim uspehom. Pokazal je na dejstvo, da tudi Miklavževčani družina z vsem delovnim ljudstvom Jugoslavije z delom, pri združnem domu in s socializacijo svojih vasi zavračajo nasramno gonio in klevete informbirojevcev.

Sledil je pester kulturni program. Soze sreče in navdušenja je izrazil nastop cecibančkov iz Doma igre in dela, lero je zapel pionirski pevski zbor, pionirke so strumno izvedle fizikulture proste vaje in hinko, zaplesale kolo, medzadružna godba je igrala, za zaključek pa je zapel mešani pevski zbor. Sledilo je pravo ljudsko rajanje, ki ga je prekinila še le noč. Čisti dobrih prireditev je namenjen nadaljnji gradnji doma. S. H.

sporu z velesilo, ne more biti izvoljena v Varnostni svet. Se več, pomenilo bi avtomatično podporo Združenih narodov politiki izsiljevanja nasproti manjšim državam.

Iz vsega tega sledi, da izvolitev FLRJ v Varnostni svet v sedanjem času, ne samo ne bi pomenila rušenje enotnosti OZN in slabitev perspektiv za ustvaritev miroljubnega ozračja na svetu, temveč bi nasprotno povečala moralni ugled Združenih narodov, prispevala bi k preprečenju uporabljanja politike izsiljevanja in groženj v odnosih med državami in okrepila občutek varnosti za vse narode.

Ko je vlada FLRJ postavila kandidaturu FLRJ za Varnostni svet, ni imela nikakih drugih smotrov, razen tega, da bi ostala dosledna v borbi za neodvisnost svoje države, za enakopravne odnose med državami, za pravico vsakega naroda, da sam ureja svoje življenje brez zunanjega vmešavanja, za okrepitev mednarodnega sodelovanja in ohranitev miru. To bodo tudi načela, po katerih se bo ravnala politika FLRJ v Varnostnem svetu, ako bo izvoljena.

Kmečki festival v M. Soboti

Okrajni kmečki festival v Murski Soboti je bil organiziran z namenom, da se izvrši pregled kulturno prosvetnega dela v okraju, na drugi strani pa tudi zaradi tega, da se za to delo vzbudi zanimanje in poživ. Ob koncu moramo ugotoviti, da je festival le deloma uspel. Bile so tega krive razne objektivne težkoče, ki so nastale v zadnjem času, vendar je iz vseh priprav razvidno, da je kulturno prosvetno delo v okraju šibko ter odvisno od poedinca, predvsem učiteljev. Povsod, kjer se je našel človek, ki ima veselje do tega dela in ki se ni ustrašil žrtve, so se našli tudi drugi sodelavci, ki so z veseljem sodelovali in tam je bil tudi uspeh. Ljudstvo v našem okraju si želi prosvetnega dela, vendar samo k njemu ne pristopa, dokler se ne najde nekdo, ki zareže prvo brazdo, pozneje se že stvar sama razvija.

V krajih, kjer so učitelji znali porabiti to težnjo ljudstva, se je tudi to življenje lepo razvilo, vendar skoro nikjer pa niso nudile kako posebno pomoč množične organizacije ali KLO, ki ima posebnega poročevalca za prosveto. Gotovo je krivda tudi v tem, da se tem poročevalcem ni posvečalo skoro nobene pažnje in tudi niso prejele kakih konkretnih navodil, zato je tudi razumljivo, da se v svojem poslu niso znašli ter skratka niso delali.

K sodelovanju so se prijavila vsa kulturno izobraževalna umetniška društva, vendar nekatera niso nastopila, bodisi zaradi tega, ker z ozirom na redukcijo goriva ni bilo na razpolago kamionov, da bi se jih prepeljalo na tekmovanje. Na drugi strani pa se je precej članov društev vključilo v produkcijo kot stalna delovna sila ali pa bilo vpoklicano na odsluženje vojaškega roka, zato se dela v nekaterih društvih ni moglo pregledati.

V tekmi dramskih skupin so bila ocenjena sledeča društva: Murska Sobota, Gornja Lendava, Kuzma, Tešanovec in mladinski aktiv iz Murske Sobotne. Gledališka družina SKUD-a »Štefana Kovača« je sicer nastopila izven tekmovanja z Kranjčevu igro »Pot do zločina« ter odigrala le prvo dejanje. Igra igralcev je bila izredno lepa in realistična ter v vsch ozirih zadovoljiva. V vlogi Berdena je tov. Zrim podal izredno uspel tip starega Prekmurca, ki hoče za vsako ceno, izhajajoč iz svoje poštenosti, rešiti ljudi, ki jih spravlja njegov sin v nesrečo. V vlogi Eve je tov. Čenarjeva podala odlično igro z močnim občutkom in lepo izgovarjavo. Tov. Švint je v vlogi Matijeve žene dovršeno podala staro bolehuo kmečko ženo, tako, da se ni dosti razlikovala od igre poklicne igralkke. Tov. Ferjanova v vlogi Evine matere je bila v začetku nekoliko pretiha, kar je verjetno pripisovati tremi, vendar

je pozneje podala svojo vlogo realistično in v splošno zadovoljstvo. Tov. Grlec v vlogi Martina je bil morda nekoliko premrtev, odlikovala pa ga je lepa izgovarjava in mimika, tako, da je skupaj z ostalimi kolektivom tvoril lepo zaključeno celoto. Tov. Kolarjeva v vlogi bogate Roze se po krivdi igralkca na odru ni takoj znašla, je pa rešila vlogo zadovoljivo, posebno v sceni z Evo. Najslabši je bil tov. Kager v vlogi Matije, kateremu se je pač poznalo, da ni obvladal vloge, zato je tudi nastajala včasih nerodna situacija, ki je spravljal v zadrego ostali kolektivi. Opravičuje ga to, da je vlogo prevzel komaj pred kratkim časom, poleg tega pa je bil zelo zaposlen s pripravljavanjem razstave. Igra je v splošnem napravila zelo dober vtis, posebno zaradi izredno živga realističnega podajanja.

Dramska skupina kulturno umetniškega društva Franceta Prešerna iz Gornje Lendave je nastopila z Nuščevu komedijo »Zaluzjoči ostali«. V tekmi je odnesla prvo mesto, tako z ozirom na tehnične priprave, kakor z ozirom na izvedbo, slovenščino in izgovarjavo. Igralskemu kolektivu se pozna, da je dobro vpeljan in je že večkrat nastopal. Posebno vpadljiva in dobra je bila soigra igralcev, kakor tudi oprema odra, ki ga je kolektiv sam izdelal. Kot posamezni vlogi sta bili brezdvomno najboljši vlogi Sarke in sreskega načelnika. V vlogi nezakonske huerke je bilo preveč ostrine in temperamenta, tako, da ni delala vtisa, da je potrebna kake zaščite in pomoči advokata. Vse ostale vloge so bile rešene zadovoljivo in kar je posebno za pohvaliti,

je harmonija med igralci, tako da ni nobeden posebno izstopal in kljub temu, da igra ni bila dovršena, so napravljali prijazen vtis in želi za to tudi priznanje občinstva. Kot najboljša skupina na podeželju je gostovala tudi v Murski Soboti, kjer jo je publika večkrat nagradila s ploskanjem.

Kulturno umetniško društvo v Kuzmi je tekmovalo z igro iz partizanskega življenja »Srečanje«. Z ozirom na to, da je to mlado društvo in je večina igralcev nastopala prvič, je bila pač ta pomanjkljivost, da so si izbrali za svoje pogoje pretežno igro, ki je bila tudi igralcem težko razumljiva ter je zato nastajal smeh tudi v dramatičnih prizorih. Igralci so igro dobro obvladali, predvsem, kar se tiče znanja vlog, posebno pa glavna igralca, ki sta igro prav dobro rešila, vendarle pa so nastajale napake pri izgovarjavi slovenščine, najbolj pa v kretanju na odru. Da igra ni žela pravga uspeha, je pripisati predvsem nepravilni izgovarjavi nemških besedi, ki so vzbujale upravičen smeh med občinstvom. Igralski kolektiv se naj loti lažje veseligre, ker ima vse pogoje za razvoj v prav dobre igralce, vendar ne sme prenejevati svojih sposobnosti. Vsekakor je pa društvo v Kuzmi z ozirom na socialni sestav svojih članov zajelo pravilno pot ter ob pogojih, ki jih ima, doseglo odlični uspeh in prijetno presenetilo, ker je kljub temu, da nima odra, ne dvorane in ne pravega strokovnega vodstva, pripravilo za tekmovanje igro in kar dva pevka zbora ter priredilo za svoje domače poslušalce lep nedeljski popoldan, razširjen s prav priručnimi pionirskimi recitacijami.

Praznik novega življenja v Prekmurju

Zaključni del osemndnevnega kmečkega festivala v Murski Soboti je tvorilo veliko zborovanje, povezano s kulturnim programom. Zborovanje se je udeležila ogromna množica ljudi iz raznih krajev Prekmurja. Zaključku festivala so prisostvovali: član Politbura CK KPS tov. dr. Potrč, predsednik Ljudske skupščine dr. Ferdo Kozak, minister vlade LRS ing. Jože Levstik in številni drugi gostje. Festivala so se udeležili tudi brigadirji Petkove brigade iz Trbovelj in udarnice z Mariborske tekstilne tovarne.

Predpoldan v pestrem jesenskem dnevu. Teden prazničnega razpoloženja bo v tej nedelji končan. Zato je mesto 'ako svečano — vse v zastavah. V lahmem vetru plapolajo delavski rdeči prapori pred Spomenikom zmage. Vse žari v pozno-jesenskem soncu. Lica vseh, ki so na ulicah, žarijo srečno, kot dozoreli plodovi. Iz vseh krajev Prekmurja so prišli ti ljudje, se zili v nemiren tok srečnih — v ponosno množico ustvarjalcev novega življenja na naši vasi. Vsako minuto jih je več. Prihajajo z vozovi, s kamioni, na kolesih in peš. Vse na njih je praznično; vozovi in sploh vozila so v zelenju — povsod se slišijo močni in prešerni zvoki harmonik in se pre-

Ljubljana, dne 24. oktobra 1949.

Razpisane so volitve v krajevne ljudske odbore

Prezidij Ljudske skupščine Slovenije je izdal naslednji

U K A Z

o razpisu volitev ljudskih odbornikov v krajevne ljudske odbore in v ljudske odbore mest, ki niso izločena iz okrajev, v Ljudski republiki Sloveniji.

1. Razpišejo se volitve odbornikov v vse krajevne ljudske odbore in v ljudske odbore mest, ki niso izločena iz okrajev, v Ljudski republiki Sloveniji.
2. Volitve bodo v nedeljo 4. 11. in 18. decembra 1949.
3. Oblastni ljudski odbori določijo, na kateri od navedenih dni se bodo vršile volitve v posameznih okrajih njihovega območja. Odločba Oblastnega ljudskega odbora o določitvi dneva volitev mora biti izdana in objavljena najkasneje 6 tednov pred dnevom volitev (8. člen zakona o volitvah ljudskih odbornikov).
4. Ta zakon velja od dneva objave v Uradnem listu LRS. U. štev. 153.

Ljubljana, dne 25. oktobra 1949.

Prezidij Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije

Sekretar:
France Lubej l. r.

Predsednik:
Josip Vidmar l. r.

Iz sekretariata Prezidijske ljudske skupščine LRS.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Nove potrošniške nakaznice za živila

Da se omogoči potrošnikom zagotovljene preskrbe nakup mlevskih izdelkov po izbiri, pa tudi takih mlevskih izdelkov, ki jih doslej niso mogli kupiti, kakor na primer belo moko in pšenični zdrob je zvezi minister za trgovino in preskrbo izdal pravilnik o uredbi in uporabi novih živilskih nakaznic.

Nove živilske nakaznice bodo kakor doslej enotne za vsa država, vendar bo razdelitev na odrezke drugačna. Odrezki vseh živilskih nakaznic bodo imeli enako vrednost, tako da prodajalcu ne bo treba paziti na kategorije živilske nakaznice. Tako bo imel vsak odrezek za mlevske izdelke enako vrednost, zato bodo imele živilske nakaznice višje kategorije več odrezkov. Za nakup kruha in mlevskih izdelkov bo imela na primer potrošniška nakaznica R-1 (prej TD) 168 odrezkov, potrošniška nakaznica R-2 120 odrezkov, potrošniška nakaznica R-3 96 odrezkov in navadna potrošniška nakaznica G 72 odrezkov.

V krajih, ki jih bo na predlog okrajnega ljudskega odbora določil republikanski minister za trgovino in preskrbo, bodo lahko potrošniki na te odrezke za kruh in mlevske izdelke kupovali v mejah možnosti predelave tri vrste kruha, in sicer kruh, ki bo vseboval enotno pšenično moko, izmleto do 90% in ustrezaajočo količino koruzne moke nadalje dve vrste kruha iz pšenične moke in sicer iz enotne pšenične, izmleto do 90% in iz boljše pšenične moke, izmleto do 80 odst. Po izbiri pa bodo lahko kupovali na te odrezke tudi navadno enotno moko izmleto do 90%, boljše enotno moko, izmleto do 80%, belo moko, pecivo iz bele moke, pšenični in koruzni zdrob.

Odkup fižola

v gospodarskem letu 1949-50

Da se zagotovi preskrba delovnega ljudstva s fižolom, je izdala vlada LR Slovenije pred nekaj dnevi uredbo o odkupu fižola v gospodarskem letu 1949/50.

Po tej uredbi so pridelovalci fižola, ki imajo tržni presežek fižola, dolžni prodati državi določeno količino tega pridelka po cenah, ki jih določi vlada LRS. S presežki, ki jim ostanejo po obvezni prodaji, lahko razpolagajo pridelovalci prosto, lahko pa prodajajo tudi te presežke državi po vezanih cenah ob pogojih, ki so predpisani z uredbo o prodaji kmetijskih pridelkov po vezanih cenah.

Gospodarstva izpod dveh hektarjev obdelovalne zemlje so oproščena obvezne prodaje fižola.

Določanje obvezne oddaje

Krajevni izvršilni odbor ugotovi za vsakega pridelovalca s preko dva ha obdelovalne zemlje skupni pridelek fižola njegove lastne potrebe in tržni presežek fižola. Pri tem mora krajevni izvršilni odbor upoštevati vse okoliščine, ki so za pridelek merodajne, med drugim površino, zasajeno s fižolom kot čisto kulturo, in površino, kjer je fižol zasajen kot vmesna kultura.

Hektarski donos ocenijo komisije, ki jih postavijo krajevni izvršilni odbori z odobritvijo okrajnega izvršilnega odbora. Važno je, da mora od krajevnih komisij ugotovljene hektarske donose odobriti pristojna okrajna komisija.

Ce je zaradi slabega obdelovanja hektarski donos slabši, kot bi normalno moral biti, se upošteva normalni donos.

Ugotavljanje tržnega presežka

Tržni presežek ugotovi krajevni izvršilni odbor tako, da odšteje od ugo-

testenine iz bele moke ali iz boljše pšenične moke in naposled koruzno moko.

Seveda pa bo treba za različne vrste kruha ali mlevskih izdelkov odati različno število odrezkov. Tako bo treba oddati za kilogram pšenično-koruznega kruha iz navadne enotne moke osem odrezkov za kilogram pšeničnega kruha iz boljše enotne moke (zmlete samo do 90 odst.) pa 9 odrezkov. Za kilogram enotne pšenične moke bo treba oddati 11 odrezkov, za kilogram boljše pšenične moke pa 12 odrezkov, za kilogram bele moke pa 14 odrezkov, za kilogram peciva iz bele moke 10 odrezkov, za kilogram pšeničnega zdroba 15 odrezkov, za kilogram koruznega zdroba 13 odrezkov, za kilogram testenin iz bele moke 15 odrezkov, za kilogram testenin iz boljše enotne moke 13 odrezkov in naposled za kilogram koruzne moke 11 odrezkov.

V drugih krajih, za katere ne bo veljal gornji način prodaje, pa bodo potrošniki prav tako lahko po izbiri kupovali kruh iz pšenične in koruzne moke, navadno pšenično enotno moko, koruzno moko, pšenični zdrob in koruzni zdrob.

Tudi odrezki za ostale predmete zagotovljene preskrbe bodo enotni. Vsak odrezek za maščobo bo veljal za 100 gramov maščobe in vsak odrezek za meso za 250 gramov mesa; in vsak odrezek za sladkor bo mogel dobiti 100 gr sladkorja in na vsak odrezek za kavo 50 gramov kave. Tako bo imela na primer potrošniška nakaznica R-2 11 odrezkov za maščobo, 10 odrezkov za meso, 11 odrezkov za sladkor in 2 odrezka za kavo.

tovljenega pridelka lastne potrebe pridelovalca in sicer:

1. za prehrano družinskih članov od 15—20 kg fižola na vsakega družinskega člana, ki živi s pridelovalcem, stalno v skupnem gospodinjstvu. Pri tem se pusti fižol samo za tiste odrasle, dela zmožne družinske člane, ki so nujno potrebni za obdelavo posestva.
2. za seme se pusti 120 kg na ha čiste kulture in 30 kg fižola na vsak ha, kjer je fižol zasajen kot vmesna kultura.

Pri določanju količine za prehrano družinskih članov se morajo upoštevati krajeve prehranjevalne razmere in starost teh članov. Količino fižola, ki ga morajo prodati posamezni pridelovalci, določi krajevni izvršilni odbor v tehle mejah:

obdel. površina	obv. oddaja v %
od 2—5 ha	30—50%
od 5—8 ha	40—65%
od 8—10 ha	60—80%
nad 10 ha	70—90%

V izjemnih primerih lahko krajevni izvršilni odbor s privolitvijo okrajnega izvršilnega odbora predpiše posameznim pridelovalcem prodajo večjih ali manjših količin fižola, kakor pa predvidevajo zgoraj navedene meje.

Obveznosti obdelovalnih zadrug in ekonomij

Obdelovalnim zadrugam in zadrugnim ekonomijam določi količino obvezne prodaje fižola okrajni izvršilni odbor na podlagi posebnih navodil.

Kazenske določbe

Za pridelovalce, ki kakorkoli ovirajo plan odkupa ali namenoma ne izpolnijo

Vida je dolgo tiho jokala v blazinah potem pa je vstala, si obrisala solze in se zazrla skozi okno. Povsod naokrog je bilo tiho, le zdaj pa zdaj se je lahna sapica poigrala s trtjem, da je komaj slišno zaspevalo listje in od Kolpe se je slišalo enakomerno oddaljeno žumenje. Na vzhodu se je počasi dvigal veliki rdeči mesec in v njegovem rahlem soju so pod vinogradi počivale Gabrijanove njivice — dolge in ozke — Vidina sreča in veselje.

Ze kot neboljeno dete jo je mati jemala s sabo na njivo. Puščala jo je na kolniku; če je pripekalo sonce, ji je na redila streho iz zelenja ter odšla. Toda kmalu ji je postal voziček pretesen in začela je laziti za materjo.

Včasih je materin obraz zažarel in je mnogo govorila. To se je zgodilo vedno takrat, ko je oče poslal denar in se je mati na dolgo in široko posvetovala z njo, katero krpico bosta kupili. Tako je doraščala na koncu vasi, kamor so zahajali vaški otroci in redkoma, in hodila z materjo na polje.

Ko je izpod strehe siknil rdeč plamen, mati ni jokala, le obraz se ji je čudno popačil in oči so ji zasijale v besni mržnji. Naselili sta se v zidnico in hodili na delo h kmetom, ki so jima zato dajali hrano.

Bilo je po zim, zunaj je nagostilo snežilo in z materjo sta ravno legli k počitku, ko je močno potrkalo na duri. Nekdo se je uprl v vrata in zapah je popustil. Vstopili so partizani, stresali spoz, bili so premaženi in premočeni. Ognelj so, da je zidnica naseljena in poprosili mater, če lahko prenočijo. Pravila jim je ležišča in vsi so polegali, le visoki, močan fant, z vročimi očmi, je prisel del k Vidu in jo ogovoril. Včasih jo je pogledal tako prodirno, da se ga je skoraj ustrašila in je začutila, kako ji je kri zalivala lice. Od časa do časa je stisnil brzočreko, si popravil bombe, ki jih je imel zataknjene kar za pasom in pogledal ven. Kramljala sta čez polnoč. Takrat pa je fant zbudil speče tovariše in vzela jih je noč. Čez mesec

je fant zopet potrkal. Tudi to pot ponoči. Hitela mu je odpirati in ga vabila naprej. On pa je ostal med vrati in ji stisnil roko.

»Le posloviti sem se prišel, Vida... Obljubil ji je, da se še vrne, toda krepkega temnookkega fanta ni bilo nikoli več...

Obvestilo

V nedeljo dne 30. X. ob 9. uri bo v kinodvorani

okrajna skupščina ljudske prosvete.

Navodila za izobraževalne tečaje

Izobraževalni tečaji naj se prične, kjer je le mogoče, 3. novembra 1949. Dotlej bo izšel učni načrt, ki ga bodo dobila vodstva (tajniki) izobraževalnih tečajev za svoje predavatelje brezplačno pri okrajnih poverjeništvih za prosveto, kamor naj takoj pošljejo seznam predavateljev, potrjen od predsednika krajevnega vodstva tečaja, (to je od predsednika ali drugega odgovornega predstavnika izobraževalno-umetniškega društva ali predstavnika ljudsko-prosvetnega sveta, predstavnika OF ali pa najaktivnejše množične organizacije, šolskega upravitelja, skratka od tistega, ki se bo za tečaj zavzel, če ne bo izbrano vodstvo tečaja).

Za posamezne predmete bodo od konca oktobra zaporedoma izhajale brošure, ki jih bodo razdeljevala poverjenišтва za prosveto na uporabo preko vodstva, oziroma tajnikov izobraževalnih tečajev proti predložitvi seznama ali vsaj števila udeležencev, kar naj potrdi tajnik in še nekdo iz vodstva tečaja. Izid vsake brošure bomo javili v dnevnem časopisju in po radiu.

Na isti način bodo tajniki dobili pri okrajnih poverjeništvih za prosveto po dva zvezka za vsakega tečajnika. Zvezke naj plačajo tečajniki. Opozorjamo, da so tajniki tečajev, ki bodo za svoje delo honorirani, osebno odgovorni, da bodo dobili predavatelji in tečajniki vse potrebne brošure in zvezke. Zato naj se natančno ravna po gornjih navodilih in po navodilih, ki bodo še objavljena.

Izvršni odbor
Ljudske prosvete Slovenije

svoje obveznosti v določenem roku in predpisani količini, predvideva uredba denarno kazen do 50.000 din ali poboljševalno delo do treh mesecev. Kazen izreče okrajni izvršilni odbor, ki sme poleg kazni odrediti tudi odvzem tiste količine fižola, glede katere je storjen prekršek.

Uslužbenec, ki z malomarnostjo pri opravljanju službe ali kakor koli drugače zaviro oziroma prepreči izpolnitev plana odkupa fižola, se kaznuje do 10.000 din. Taka kazen doleti lahko tudi vse tiste, ki razpolagajo z odkupljenimi količinami fižola v nasprotju z obstoječimi predpisi in proti izdanim dispozicijam. Te kazni izrekajo izvršilni odbori oblastnih ljudskih odborov.

Po potrebi bo izdal minister za državne nabave natančnejše predpise za izvajanje te uredbe.

je fant zopet potrkal. Tudi to pot ponoči. Hitela mu je odpirati in ga vabila naprej. On pa je ostal med vrati in ji stisnil roko.

»Le posloviti sem se prišel, Vida... Obljubil ji je, da se še vrne, toda krepkega temnookkega fanta ni bilo nikoli več...

Včasih je večerni veter zanesel na hrib, prav do njenega okna, oddaljeno fantovsko pesem. Takrat je bilo nieno srce polno sladkega nemira. Pozno v noč je slonela na oknu in tako želela, da bi prišel kdo in ji voščil toplo, iskreno besedo, ki bi bila namenjena samo njej. Pa ni bilo nikogar. Sama sebi se je zdel zapuščenost od ljudi, odrezana od sveta. Želela je za mater in pričakovala očeta, ki ga še ni poznala. Kakor da je zaljubljena v te gredice, je delala na njih od jutra do mraka in zvečer je legla utrujena, brez misli, in se prebujala brez sanj. In jutri... jutri bodo to že zadruga polja...

Zopet je zaihtela in se vrgla nazaj na posteljo.

V polsnu je zaslišala trde korake. Bili so očetovi. Vstopil je in prižgal luč. Skozi priprte veke ga je videla, kako se ji je počasi približal in jo rahlo potresel za ramo. V soju petrolejke je Vida prvič zagledala očeta-starca. Obraz mu je bil pokojen, na njem ni bilo sledu razbujenja ali žalosti, globoke, ostre poteze so odražale strogost in neizprosnost.

»Vida... sleči se in pojdi spat. Sleči se no... Vida...

Gabrijan je izgovoril te besede polglasno in vdano, skoraj nežno.

»Oče, so vas spodaj vprašali, zakaj nisem prišla tudi jaz?«

»Da, vprašali, tudi po materi so me vprašali, pa sem rekla, da prideta jutri... ali poljutritraj; pač prišli bosta...sem odgovoril...«

Iz poslednjih besed je Vida razbrala vso očetovo ljubezen in v srcu jo je silno zapela krivica, ki jo je storila najbližjemu človeku.

Ob tednu Rdečega križa

Zdravstveno delo naj bo načrtno in stalna akcija

Teden Rdečega križa, ki bo v času od 5. do 13. novembra, ima velik pomen z ozirom na izpremenjen sestav in namen Rdečega križa, do česar je prišlo z revolucionarnimi izpremembami v naši družbeni stvarnosti. Teden Rdečega križa je včasih pomenjal zgolj propagandno akcijo, v kateri se je največje polagalo na zbiralne akcije in širjenje parol o usmiljenih srcih in slično. V današnjem času pomeni Teden Rdečega križa široko zdravstveno in zdravstveno prosvetno akcijo. Naša ljudska oblast posveča vso pažnjo še posebej ob Tednu Rdečega križa zdravstveno-prosvetnemu delu v vseh množičnih oblikah. Kot povsod, tako bodo tudi v obmurskih okrajih v tem tednu zdravstvena predavanja, razstave; prikazani bodo primerni filmi izleti. Predavatelja bo treba poslati v vse kraje in še posebej tja, kjer je higiena nizka in vlada nezdrav način življenja. V tem tednu se bo storilo vse, da bo v bodoče zdravstveno delo bolj načrtno in resno in to predvsem tam, kjer je zdravnik oddaljen in ni stalnih zdravstvenih ustanov.

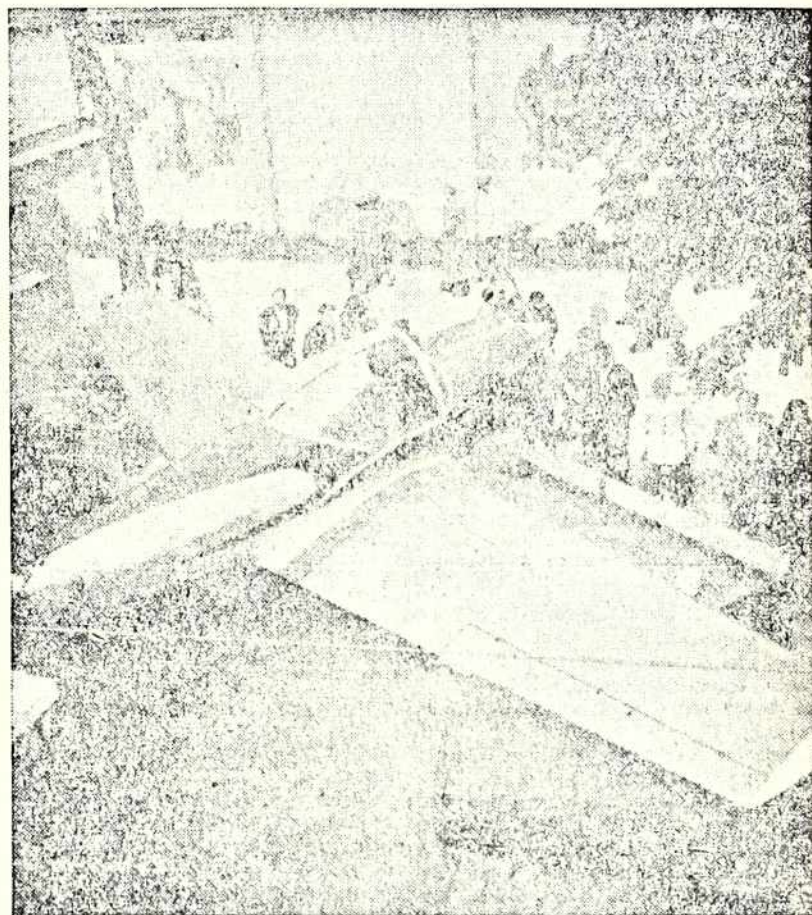
V Tednu Rdečega križa bodo po vseh okrajih organizirani zdravstveni delavni izleti. Najmanj p ovseh kmetijskih obdelovalnih združenjih se bodo v Tednu Rdečega križa ustanovljale postaje za prvo pomoč tako, da se bo zavrl val obolenj, ki nastajajo pri poljskem delu zaradi zanemarjanja na videz brez po-

membnih prask. Ekipe, sestavljene iz strokovnih zdravnikov in pomožnega osebja, bodo obiskale kmetijsko obdelovalne zadruge, kjer je slabo zdravstveno stanje. Vršili se bodo pregledi članov in nujna bo potrebna pomoč.

V tem tednu je pomembno tudi sodelovanje sindikatov v odpravljanju nepravilnosti v delovnih procesih in ustvarjanje čimbolj zdravih delovnih pogojev. Skrbeti bo treba za to, da se izboljša zdravstvena služba obratnih ambulant, ki je po ugotovitvah kontrolnih organov skoraj povsod slaba. Slične akcije se bodo vršile pod vodstvom množičnih organizacij tudi na podeželju za dvig higijene naselij. Po vaseh je predvsem potrebno skrbeti za to, da bodo vodnjaki, gnojšča in slično higienski.

Potrebno je v tem tednu posvečati mnogo pažnje vključevanju mladine in pionirjev v pniladek Rdečega križa, kateremu je poverjena zdravstvena vzgoja mladine v našiholah.

Iz vsega se vidi velika skrb ljudske oblasti za zdravstvo. Vsekakor je potrebno, da vsi pristopimo k izvrševanju nalog, ki so pred nami v zvezi s Tednom Rdečega križa. Ta teden ne sme pomeniti za nas kampanjsko akcijo čeprav z ozirom na čas nekoliko tudi je, ampak moramo skrbeti za to, da bo skrb za higieno in izboljšanje zdravstvenega dela vedno takšna kot v Tednu Rdečega križa.

Razvoj tehnike pri nas je hiter. Gradimo velike tovarne — težko industrijo in se borimo za to, da se čimveč ljudi seznani s tehniko. Seznaniiti ljudstvo s tehniko pomeni dati industriji novih strokovnjakov, ki bodo pravilno izkoristili stroje in z njimi upravljali.

Ena od najmlajših panog tehnike pri nas, ki smo jo zadnje čase omasovali, je letalstvo. Za naše mlade letalce pa je potrebno graditi primerna letala in to morajo biti taka, da ne bodo zastajala za nobenimi inozemskimi.

Takšne vrste letala, na katerem se šolajo motorni piloti v letalski zvezi Jugoslavije, je letalo »Trojka«, konstrukcija inženirja Borisa Cijana in Džordže Petroviča. To letalo, ki ima razmak kril 10,5 metrov, hitrost 160 km na uro, ki doseže največjo višino letenja 3900 metrov in tehta 375 kg, je v celoti izdelano doma. Ta konstrukcija predstavlja nov napredek in uspeh v naši mladi letalski tehniki.

Obvezal se je, da bo do konca 1951. leta izvršil še eno petletno plansko nalogo

Traktorist Franjo Zeibert iz 6. traktoriske brigade »Peter Drapšin« iz Dalje, ki pripada kmetijsko-gospodarski strojni postaji v Osijeku, je izvršil v dveh letih, devetih mesecih in 17 dneh svoj petletni plan. Namesto 3227 katastrskih juter je izorjal do danes 3286 juter (ostala dela, ki jih je izvršil, se vračunajo v oranje). Dnevno je presegal svojo nalogo za 50 do 60%.

Franjo Zeibert je poslal tovarišu Titu sledečo brzojavko: »Dragi tovariš Tito! Ko sem imel vedno pred očmi naloge, ki ste jih pred nas postavili Vi in naša slavna Partija, Vam z velikim veseljem sporočam, da sem svojo petletno plansko nalogo kot traktorist česte traktorske brigade kmetijsko-gospodarske strojne postaje v Osijeku, izvršil v dveh letih, devetih mesecih in 17 dneh.

Tovariš Tito, kot traktorist sem sprejel borbo za visoko storilnost dela v kmetijskem gospodarstvu in sem svoje dnevne naloge presegal za 50 do 60%. Obvezujem se Vam, tovariš maršal, da bom še nadalje delal z isto, celo z večjo ljubeznijo, tako da bom svojo drugo petletno nalogo izvršil do konca 1951. leta. Naj Vam bo moje delo in uspeh dokaz, da traktoristi kmetijsko-gospodarskih strojnih postaj vemo, kako je treba odgovoriti klevetnikom naše domovine in naše slavne Partije, na čelu katere ste Vi, tovariš Tito.

Preskrba

OLO pov. za trg. in preskrbo M. Sobota, obvešča vse potrošnike, kateri imajo pravico do garantirane preskrbe, da si lahko nabavijo na živilske nakaznice za mesec oktober sledeče artikole garantirane preskrbe.

Moka: moko prejemajo potrošniki na vse kategorije v višini zveznega obroka in sicer v razmerju 80% enotne in 20% ržene moke.

Pšenični zdrob se deli na vse kategorije: D-1 na odrezek pšenični zdrob 1.000 gr., D-2 na odrezek pšenični zdrob 900 gr.

Sladkor se deli 100% na vse kategorije živilskih nakaznic.

Meso se deli na sledeče kategorije in sicer tedensko: R-1a 1.875 gr. ted. obrok, R-1b 1.500 gr. ted. obrok, R-2 750 gr. ted. obrok, R-2 750 gr. ted. obrok, R-1 750 gr. ted. obrok, R-2 550 gr. ted. obrok, NOS 1.500 gr. mes. obr., G 400 gr. ted. obrok, D-3 300 gr. ted. obrok, D-2 250 gr. ted. obrok, D-1 150 gr. ted. obrok, R-3 500 gr. ted. obrok, BOL 1.500 gr. mesečni obrok, UDAR 1.500 gr. mesečni obrok.

Isto veljajo obroki za III. in IV. teden tega meseca. Delitev ostalih artiklov za mesec oktober bomo naknadno razpisali.

Pov. za trg. in preskrbo
OLO M. Sobota

